

Lietuvos fizikų draugijos veiklų apžvalga

Lietuvos fizikų draugijos valdyba: J. V. Vaitkus, G. Tautvaišienė, P. Balkevičius, G. Valušis, J. Šulskus, J. Tamulienė, A. Juodagalvis, J. Banys, M. Mackoit-Sinkevičienė, G. Laukaitis, Ž. Rutkūnienė, M. Sriubas, O. Rancova, V. Remeikis, R. Skorulskienė
juozas.vaitkus@ff.vu.lt

Lietuvos fizikų draugijos (LFD) istorija yra simboliška Lietuvos nacionalinės fizikos konferencijos (LNFK) atžvilgiu. Prieš 58-erius metus, 5-osios LNFK metu, akademikas Adolfas Jucys kalbėjo apie šios draugijos įkūrimo būtinybę. Oficiali LFD įkūrimo data yra kovo 29 d. 1963-tieji metai. LFD buvo priimta į Europos fizikų draugiją (EPS) 1992 m., ir šiuo metu LFD ten yra kartu su dar 42 šalių fizikų draugijomis. Netrukus po to, 2002 m. tapome ir Tarptautinės grynosios ir taikomosios fizikos sąjungos (IUPAP) nariais.

LFD apjungia Lietuvos mokslo įstaigas, mokslo centrus, institutus ir asociacijas, kuriuose yra fizikų į vieną didelę fizikų bendruomenę. Vienas iš LFD tikslų ir siekių yra populiarinti gamtos mokslus visuomenėje, ypatingai jaunimo tarpe, kad jauni žmonės rinktųsi fizikos studijas. Taip pat LFD padeda organizuoti nacionalines ir tarptautines konferencijas, remia mokslininkų išvykas ar leidinių leidybą, skatina mokslo populiarinimo renginius - visos iniciatyvos gauna LFD paramą ir jos narių pagalbą.

Šiuo metu LFD priklauso 164 fizikai, į kurių tarpą įeina mokytojai, studentai, doktorantai, dirbantys fizikai ir fizikai emeritai. Tai yra gražus skaičius, kurį ateityje siekiame didinti. Iš 164 narių kas keletą metų einamajai kadencijai yra atrenkama LFD valdyba - aktyviausi draugijos nariai, siūlantys tolimesnes veiklos kryptis, ateities vizijas, pokyčius. 2018-2021 m. išrinktos valdybos gretose yra FTMC, VU FF, KTU Fizikos katedros vadovai ir LMA prezidentas.

2021 m. įvyko trys virtualūs LFD valdybos posėdžiai organizaciniais LNFK klausimais, buvo sudarytas programos komitetas. BASNET forumo inicijuotam leidiniui „*Lietuvos fizikės 2021*“ buvo paskirtas tikslinis įnašas. Valdyba paruošė metinę ataskaitą ir aptarė artėjančios Asamblėjos - naujųjų valdybos narių ir pirmininko rinkimo klausimus. Vienas iš darbų buvo LFD nario elektroninės kortelės sukūrimas.

Verta paminėti, kad LFD kreipėsi į Europos fizikų draugiją dėl VU kaip istorinės vietos fizikai įtraukimo. Prof. Henrikas Niewodniczanski, gimęs Vilniuje ir baigęs Vilniaus Stefano Batoro universitetą (apsigynęs čia fizikos mokslų daktaro laipsnį), būtent Vilniuje atrado magnetinę dipolinę spinduliuotę.

LFD aktyviai atstovauja Lietuvos fizikus užsienyje minint kitų draugijų sukaktis. LFD prezidentas J. V. Vaitkus šiais metais parengė sveikinimą Lenkijos fizikų mokslinei draugijai, kurį šventė savo šimtmetį. Taip pat jis padarė pranešimą apie mūsų draugiją Lenkijos fizikų suvažiavime Bydgoščije.

LFD nariai skaitė paskaitas mokytojams apie naujienas fizikoje bei prisideda prie kasmetinio mokslo populiarinimo leidinio „*Lietuvos dangus*“ leidybos. LFD valdybos nariai prisidėjo prie įvairių konferencijų

organizavimo būdami programos ir organizacinio komiteto nariais, jų tarpe: tarptautinė Lietuvos ir Lenkijos mokslininkų konferencija „*Apropos17*“, virtuali vasaros mokykla „*Asteroid photometry*“, tarptautinė jaunųjų mokslininkų konferencija energetikos ir gamtos mokslų srityje „*CYSENI*“, taip pat prie studentų konferencijos „*Open Readings*“. Reikėtų paminėti apie draugijos darbą rengiant fizikos mokymo vidurinėse mokyklose atnaujinimą, žr. mokykla.2030.lt.

Šių metų vasaros pabaigoje įvyko Vokietijos Švietimo ir mokslo ministerijos organizuojamas *Quantum Future Academy* virtualus dalyvių susibūrimas, kuriame bendradarbiauti susitiko apie 60 rinktinių Europos Sąjungos studentų, besidominčių ateities kvantinėmis technologijomis. LFD numatė paramą dviem VU FF studentams nuvykti į *Quantum Future Academy 2020* renginį (Edvinui Gvozdiouvi ir Edgarui Romanauskui). Jus atrinko speciali komisija.

Taip pat norėtume ypatingai paminėti 1-ąją Europos Kvantinės savaitės edukacinę sesiją, kuri įvyko Lietuvoje. Šiame renginyje dalyvavo virš 1400 moksleivių ir virš 80 mokyklų. Europos fizikos bendruomenės žurnalas „*Europhysics News*“ paprašė LFD apžvalginio straipsnio apie šį renginį.

2021 m. LFD viceprezidentė G. Tautvaišienė tapo Tarptautinės astronomų sąjungos komisijos Lokalioji Visata prezidentė, kuriai priklauso virš 12 tūkst. pasaulio astronomų ir astrofizikų.

2021 m. LFD viceprezidentas G. Valušis tapo naujuoju RTO LT valdymo tarybos Prezidentu.

Prie LFD veikia EPS Young Minds Vilnius skyrius, kuriam nuo 2016 m. vadovauja LFD valdybos narė M. Mackoit-Sinkevičienė. Šioje organizacijoje aktyviai veikia studentai, doktorantai ir jaunieji mokslininkai.

Be galo malonu, kad Lietuvos lazerių asociacija kaip fizikų bendruomenės dalis, prie fizikos viešinimo prisidėjo ir ateityje planuoja prisidėti moksleivių tarpe. Šių metų pagrindinis renginys buvo virtualus Šviesos dienos paminėjimas. Šviesos dienos proga buvo surengtas fotonuotraukų konkursas.

LFD prisideda prie fizikų bendradarbiavimo stiprinant fiziką Lietuvoje ir būsimą mūsų šalies klestėjimą. Sekite LFD naujienas www.lietuvos-fizikai.lt.